

nom donat a diverses espècies de *squalus*: *squalus acanthias* i *squalus blainvillei* (Risso), dit *quissona* a Men., *cassó* a Mall., en cast. *mielga*; segons F. Lozano, *Nomenclatura Ictiológica* (Madrid 1963) *quelve* i *agullat* figuren com a sinònims en el llibre de R. Cisternas, *Catálogo de los peces comestibles que se crían en las costas españolas y en los ríos y lagos de la provincia de Valencia* (Valencia 1867), i *quelve* i *quelwacho* en diuen a les costes d'Andalusia de *squalus granulosus* (pp. 18-19, §§ 30-32). Eguilaz ja havia identificat *quelbe*, peix conegut a Màlaga, com l'ar. *kelb* 'gos', i de fet Dozy, *Suppl.* II, 481, inclou *al-kelb al babr* «chien de mer» com a nom d'un *squalus*, i segons el citat Lozano aquest nom s'usa a Tunis; comp. a més angl. *dog fish* i *spotted dog fish* dit de *squalus acanthia*, espècie de petit tauró, i en turc també hom diu *köpek baligi* (= *peix-gos*) d'un *squalus*. Notem, a més, que el sinòn. *cassó*, es creu, prové de CATTIONE, derivat de ll. vg. CATTUS, veg. s. v. CASSÓ.

QUEMA, ant. 'dret real que es pagava a l'antic regne de València d'entrada i de sortida de mercaderies', com ho especifica aquest text d'un doc. val. de 1403: «Ordenam encara que per pagar les quantitats de les dites damnificacions fins a huy a qualsevol vassals o sotsmesos nostres, per les quals porien ésser atorgades marques, e per les quals era imposat lo dit dret de *quema* sia posat vn dret de dos diners per liura de diners de totes coses qui entren de Castella en regne de València, e altres dos diners per liura de diners de totes coses que isquen del regne de València en Castella exceptat de coses que ab veritat --- sien per a ops nostre» (J. Gulsoy, ed. de Sanelo, p. 347); prové de l'ar. *'iqâma* 'valoració' (Dozy, *Gloss.*, 326-7); cf. en RMartí *qima* «precium»; DECH IV, 716a15-16.

Quema, com a variant de *crema* ('plat dolç de llet') es diu a Mall., qualificat d'ús vulgar en *AlcM*; és prou antic: un exemple de 1784 en l'esmentat diccionari i el porta també *DFgra.* (1840).

Quemenjar, V. *què*

QUEMOSI, f. 'inflor inflamatorià del teixit conjuntiu que volta la còrnia', pres del gr. *χημωσις* id., derivat de *χημη* 'conquilla', per tenir aquesta forma aquesta inflor. □ 1.ª doc.: Lab. 1888.

DERIV.: *Quemòtic* [Lab. 1888].

Quemullar, V. *què* *Quenai*, interj., eufemisme per *carai* (Mallorca, Menorca) *Quenouille* fr. 'filosa', de CONUC(U)LA, té correspondència en cat. ant. *conolla* (doc. de 1040-60 d'Organyà, *BABL* VIII, 430; veg. l'ex. s. v. *ALISCARA*, I, 199b33ss.)

QUENOPODI, pres del ll. mod. científic *chenopodium*, gr. *χηνόπους*, -*οδος*, 'peu d'oca'. □ 1.ª doc.: *BDC* XVII, 1929, 39; *DFa*.

DERIV.: *Quenopodiàcies*.

Qüenta, en el doc. de 1570 de Jonquera, «Dos sortiges d'or, la un robí, l'altro encastat ab una *qüenta*», és un castellanisme amb valor de 'gra de rosari' com ho és també *sortiges* (cast. *sortija*) *Quep* 'cobricap de roba que duien les dones i els infants de bolquers' (Men.), 'teuladeta de porta o de finestra' (Maó, Men.), de l'angl. *cap* 'cobricap', *AlcM*

QUEPIS, pres del fr. *képi* i aquest del suís-alemany *käppi*, dimin. de *kappe* 'gorra'. □ 1.ª doc.: *DFa*.

Quequeig, V. *quequejar* *Quequejar* 'escatainar (les gallines)', usual a Mall. (*AlcM*); onomatopeia de les veus repetides de gall i gallines; ross. i val. *cacarejar*.

QUEQUEJAR, 'parlar tartamudejant', onomatopeia del que tartamudeja. □ 1.ª doc.: NOLLER «La Delfineta passejava aquella esperança per casa, --- anant i venint per voltants del vestibul, recalant sempre en el tamboret d'aquell piano que desvariejava i no feia sinó *quequejar* com un tarahiro» (*La Febre d'or* I, 186).

DERIV.: *Quec*, -a, 'persona que tartamudeja o recalca les síl·labes de les paraules' (Cerd., *BDC* II, 56), a més a Conflent, Ripollès, Emp. (*AlcM*); *queco* m., usat a l'Emp. (ib.), totes dues formes amb *e* oberta. JCor. registra a Arboçols (Confl.) *Roc de la Queca*, nom de partida cap al terme de Marquixanes o Eus (ja en cadastre de 1812), i *Can kéké* a Palma, Establ. (Mall.), nom d'una casa, probablement d'un malnom. Notem a més *queca* 'espècie de corrandà que s'acosta a l'endevinalla': «És pus d'ací lo meu fringaire, / És pus d'ací, que és de Tuïr, / No és de Tuïr, que és de Prada, / No és de Prada, que és d'ací» (Grandó, *Vocab. ross.*, *Misc. Fabra*, 199).

Quequeig, *quequesa*, *quequia* (*DFa*). JCor. registra *kakalòzos* 'quecs' a Areu (Vall Ferrera), 1933.

Notem sic. *keccu* «balbuziente» (De Gregorio, *ZRPb*. XLII, 1922, 96); Wagner dóna de Sardenya: log. *limbikikku*, nuor. *limbikékke* 'quec' (*ASNSL* CXXXIV, 310); per a formes afins romàniques veg. *REW*, 4687 *kekke*; notem que en turc es diu *kekelemek* 'quequejar' (format de *keke* 'quec' amb la terminació d'infinitiu *-lemek*).

Quequens 'polseres, cabells llargs que cobreixen els polsos' (Men.), *quequenera* 'polseres molt abundants' (id.), *AlcM* *Quequerequec*, V. *quiquiriquic*

Queques! 'quantès!', interj. usual a Cerdanya: «T'han donat ametlles? Oh *queques!* (*BDC* II, 56); potser sigui abreviació de *que quantes que són!*, però ens preguntem si no té a veure amb *quec*, *quega* 'cada un, una', pl. *quecs*, *quegues* (veg. *quec*, *quega*, en el seu lloc alfabètic).

Quequesa, V. *quequejar* *Quequet* 'espècie de cigales més petites que ordinàries' (Selva del Camp), *DAg.*: deu ser l'onomatopeia del seu crit.

QUER, m. 'roca, penyal', mot de venerable antigui-